

[Ministeren for offentlige arbejder.]

når teknikerne i Danmark — jeg må erkende, at det er i København — siger, at det ikke er et senderkapacitetsspørgsmål, som hr. Burgdorf anfører det, men derimod et modtagespørgsmål med relation til opsættelsen af lokale antenner, kan selv flere undersøgelser vel ikke ændre denne kendsgerning. Det må først og fremmest være de helt lokale antennemæssige modtageforhold, man skal sætte ind over for, når fejlen efter alle tekniske udtalelser at dømme ikke ligger i senderkapaciteten på den danske side af grænsen.

Burgdorf: Jeg er ikke sikker på, at det er helt rigtigt, som det bliver fremstillet. Det er rigtigt, at man satte en relæstation op ved Kollund; det hjalp noget, men ikke så man virkelig kunne tage programmerne. Jeg tror, det er et viljesspørgsmål. Vi er jo så sagtmodige her i vort land. Tyskerne sætter deres sendere op, én i Flensborg og én ude i marsklandet så nær grænsen, at de kan række langt op i Danmark. Vores står i Rangstrup. Jeg er ikke tekniker, men noget må der kunne gøres ved det, og hvis vi har viljen til det, kan det også nok klares.

Ministeren for offentlige arbejder (Kampmann): Jeg skal efter besvarelse af spørgsmålet overlade hr. Burgdorf et kort, som viser den danske senders kapacitet i forhold til Tyskland og tilsvarende de tyske senders kapacitet i forhold til Danmark. Det vil formentlig overbevise hr. Burgdorf om, at det ikke er senderkapaciteten, der er noget i vejen med.

Derefter synes jeg svaret må være, at hvis hr. Burgdorf har kendskab til enkelttilfælde i Sydslesvig, hvor de lokale antenneforhold er 100 pct. i orden, men hvor der stadig er problemer med modtageforholdene, vil jeg naturligvis undersøge det ud fra dette konkrete udgangspunkt.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Af *Ellen Strange Petersen* til justitsministeren:

„Vil ministeren skaffe udvej for, at staten betaler familien Viking Kjeldsens udgifter til retssagen ved Menneskerettighedskom-

missionen i Strasbourg om seksualundervisning i skolerne?“
(Spm. nr. 109).

Skriftlig begrundelse.

Den sag, som familien Viking Kjeldsen har anlagt ved Menneskerettighedskommissionen i Strasbourg, er så principiel, at det også må være i den danske stats interesse, at den føres frem til afgørelse.

Den omstændighed, at Menneskerettighedskommissionen ikke har afvist sagen, bekræfter, at man tillægger den betydning. Det må forpligte den danske stat til ikke at modarbejde sagens videre behandling.

Begrebet fri proces gælder efter loven kun ved danske domstole, men staten bør efter min opfattelse stille de nødvendige midler til rådighed for familien, så sagen kan fuldføres. Friheden og retssikkerheden bliver begrænset, hvis en sag af denne art forhindres gennemført af mangel på penge.

Justitsministeren (K. Axel Nielsen): Mit svar på det stillede spørgsmål lyder: de danske regler om fri proces findes i retsplejeloven. De gælder de domstole, retsplejeloven handler om, dvs. de danske domstole. Det er derfor ikke muligt at anvende lovens regler om fri proces på familien Viking Kjeldsens sag ved Den europæiske Menneskerettighedskommission i Strasbourg.

På samme måde som den danske retsplejelov har regler om fri proces ved danske domstole, indeholder Menneskerettighedskommissionens procedureregler detaljerede bestemmelser om gratis retshjælp i sager, der verserer for kommissionen. Sådan retshjælp har allerede været ydet under sagens hidtidige behandling, og jeg forstår, at dette også vil ske i fremtiden. Efter kommissionens procedureregler omfatter retshjælp såvel advokatsalær som udlæg og omkostninger til rejse samt ophold i Strasbourg afholdt for advokaten og parten. Salærets størrelse fastsættes af kommissionens sekretær efter aftale med advokaten. I praksis fastsættes salæret lavere, end det ville have været tilfældet ved danske domstole, normalt til 500 frcs. for hver behandling i kommissionen foruden 300 frcs. for hver dag, der medgår til mundtlig forhandling. Kommissionens sekretariat har imidlertid